

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: RDG48H0004

ชื่อโครงการ: โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ระยะที่ 2: จัดทำฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

ชื่อนักวิจัย: ดร.ปริตตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล และคณะนักวิจัย

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

E-mail Address: paritta@sac.or.th

ระยะเวลาโครงการ: มกราคม 2548 - มิถุนายน 2550

โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ระยะที่ 2: จัดทำฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจ เก็บรวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย ต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 (2) เพื่อสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับให้บริการแก่นักวิจัยและผู้สนใจเรื่องนี้ และ (3) ใช้กระบวนการสำรวจเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น นักวิชาการ และผู้สนใจงานพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

การดำเนินงานประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ (1) ออกแบบและสร้างฐานข้อมูลใหม่ และ (2) สำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามเพิ่มเติมจากโครงการระยะที่ 1 การดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 รวบรวมรายนามพิพิธภัณฑ์ได้ทั้งสิ้น 349 แห่ง เป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่มาร่วมประชุมเครือข่ายของโครงการ 128 แห่ง และพิพิธภัณฑ์ที่ได้ไปสำรวจ 66 แห่ง หลังจากจบโครงการระยะที่ 2 (มิถุนายน 2550) ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย รวบรวมรายนามพิพิธภัณฑ์ ทั้งที่ดำเนินงานโดยชาวบ้าน เอกชน วัด ชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานราชการ (ไม่รวมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ) จำนวน 963 แห่ง โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การจัดแสดง ของแต่ละพิพิธภัณฑ์จำนวน 458 แห่ง เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ 212 แห่ง และข้อมูลจากการประชุมเครือข่าย หนังสือ เอกสาร และเว็บไซต์อื่นๆ อีก จำนวน 246 แห่ง ปัจจุบัน ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทยเปิดให้บริการบนเว็บไซต์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (www.sac.or.th)

เนื้อหาของรายงานเล่มนี้ประกอบด้วย 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมา และสรุปการดำเนินงานโครงการ ระยะที่ 2: จัดทำฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น บทที่ 2 เป็นบันทึกประสบการณ์และบทเรียนจากการทำฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย โดยนักวิจัยที่ดูแลงานฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นของศูนย์ฯ บทที่ 3 สรุปความเคลื่อนไหวในวงการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในรอบทศวรรษ บทที่ 4 รายงานการสำรวจพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในโครงการระยะที่ 2 บทที่ 5 รายงานการใช้ฐานข้อมูลหลังจากเปิดให้บริการ และภาคผนวก ได้แก่ รายชื่อพิพิธภัณฑ์ และข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในฐานข้อมูลฯ ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร และสารบัญชุลสารเพื่อชุมชนพิพิธภัณฑ์ “ก้าวไปด้วยกัน” 12 ฉบับ

คำหลัก: พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น, พิพิธภัณฑ์ชุมชน, พิพิธภัณฑ์ชาวบ้าน, พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน, เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น, สำรวจพิพิธภัณฑ์, ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย

Abstract

Project: RDG48H0004

Project title: Research and Development Project on Community – based museums, Phase 2: Digital
Archives on Community – based museums in Thailand

Principle researcher: Dr. Paritta Chalernpow Koanantakool

Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre (Public Organization)

E-mail Address: paritta@sac.or.th

Project duration: January 2004 – June 2007

The objectives of the second phase of the Community-Based Museum Research and Development Project: Database Development are (1) to continue surveys and compile information on museums (2) to expand and develop existing database (3) to use surveys as a means to build a network among museums, researchers, government officials and cultural practitioners interested in museum activities.

The project is consisted of 2 parts. (1) design of a new webpage of museum database, and technical improvement to facilitate users, and (2) further surveys to expand the list obtained in phase 1. During phase 1 the project has collected information on 349 museums – 128 by meetings and discussions with community-based museum operators, and 66 by field trips. At the completion of phase 2, the project has collected all together a list of 926 museums in Thailand (excluding national museums). The database has uploaded information on history and collection of 412 museums, out of which 166 contain information based on interviews and discussions with museum operators, and 246 based on documentary research from publications and websites. The information is now available on-line at the website of the Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre at www.sac.or.th.

This narrative report is consisted of 5 parts. *Part 1* is an analytical overview of the research findings of the project. *Part 2* describes the process of database development and reflection by the researcher in charge of the database. *Part 3* is the summary report of the movement in community-based museums in Thailand for the last ten years. *Part 4* is the report of surveys in the second phase. *Part 5* reports on the use of database since it was made available on-line. The report ends with appendices giving lists of all museums and information in the database, and contents of the 12 issues of museum newsletters “Moving forward together” published by SAC and distributed free of charge to all museums.

Keywords: Local museums, Community-based museums, Folk Museums, Local museums networks, museum survey in Thailand, Thai museum database